

Participativní rozpočet- zaměřeno na občany města a žáky škol

Soutěžící	město Dvůr Králové nad Labem
Web:	www.par.mudk.cz
Popis projektu:	Město Dvůr Králové nad Labem realizuje od roku 2021 participativní rozpočet s podtitulem „Měníme spolu Dvůr“, kdy poprvé zveřejnilo výzvu a pravidla, která před každým novým ročníkem schvaluje Rada města Dvůr Králové nad Labem. Cílem zavedení projektu bylo aktivně zapojit obyvatele, podpořit občanskou kreativitu a upravit veřejné prostory podle skutečných potřeb a nápadů občanů, kteří žijí v konkrétních lokalitách města. Občané tak získali příležitost sami rozhodnout o konkrétním využití části rozpočtu města (celkem 1 mil. Kč). V roce 2025 probíhá 5. ročník "Měníme spolu Dvůr", přihlášeno je 5 projektů, které budou nyní prezentovány veřejnosti a na podzim dojde k hlasování. Během uplynulých ročníků město Dvůr Králové nad Labem ve spolupráci s navrhovateli realizovalo celkem 8 projektů: nové venkovní cvičební prvky, nová hřiště, odpočinkovou zónu, zastřešení autobusové zastávky i drobné úpravy veřejného prostoru. Realizované projekty prokazatelně zvýšily kvalitu života v lokalitách, kde dosud chyběla volnočasová infrastruktura. Úspěšně realizovaný participativní rozpočet (město Dvůr Králové nad Labem zavedlo tento projekt jako první v Královéhradeckém kraji) posloužil jako inspirace pro další města (např. Hořice) a stal se i základem pro školní participativní rozpočet, který město Dvůr Králové nad Labem od roku realizuje pod podtitulem "Participák do škol". Jedná se o specifickou formu zaměřenou na školní prostředí s cílem dát žákům možnost podílet se svými návrhy na úpravách školních prostor. Projekty by měly být přístupné a využitelné pro všechny žáky dané školy a realizace vítězných návrhů měly být hotové vždy do poloviny června. Každá ze škol má od města Dvůr Králové nad Labem k dispozici 25 tisíc Kč na realizaci vítězného projektu (vítězných projektů), který vzešel z návrhů žáků. Město Dvůr Králové nad Labem realizovalo 1. ročník tzv. Participáku do škol v roce 2024. Nejprve uspořádalo pro školáky a zástupce škol seminář s odborníky, kteří je zasvětili do principů participace a pomohli se specifikací pravidel a harmonogramů, které si jednotlivé školy stanovily podle svých potřeb. Protože se projekt u školáků i jejich pedagogů setkal s úspěchem, v roce 2025 proběhl 2. ročník. Kromě všech základních škol, které zřizuje město Dvůr Králové nad Labem, tedy ZŠ Schulzovy sady (budova A i budova B), ZŠ Podhartě, ZŠ 5. května a ZŠ Strž, se zapojily opět také školy zřizované Královéhradeckým krajem - ZŠ a PrŠ Dvůr Králové nad Labem, SPOŠ Dvůr Králové nad Labem a Gymnázium Dvůr Králové nad Labem. Nově proběhl Participák do škol také v ZUŠ R. A. Dvorského a v DDM Jednička. Zajímavostí je, že zatímco ostatní školy 1. ročníku "Participáku do škol" využily finanční prostředky na zvelebení prostředí, ZŠ a PrŠ Dvůr Králové nad Labem uspořádala akci pro mateřské školy a veřejnost s názvem „Den s Edovou rodinou a kamarády aneb Škola hrou“. S tímto projektem se škola prosadila také v celostátním srovnání parlamentů základních škol v rámci akce nazvané „Iniciativa 2025“.

Inovativnost:	Řešení je inovativní v následujících aspektech: 1. participace - občané sami určují, co město vybuduje - návrh, hlasování, kontrola 2. otevřenost - zapojit se může každý starší 15 let 3. transparentnost - veřejně dostupné návrhy, výsledky hlasování, informování o realizaci vítězných projektů 4. udržitelnost - jedná se o projekty s dlouhodobým přínosem pro komunitu 5. výchovný přesah - projekt je inspirací pro mladé generace – vznikla i školní varianta „Participák do škol“ 6. replikovatelnost - model lze snadno aplikovat v jiných městech, případně může být rozšířen do základních a středních škol či dalších organizací. Klasický participativní rozpočet město realizovalo v Královéhradeckém kraji jako první. Co se týká projektu "Participák do škol", ten je v kraji unikátní, nemáme povědomí o tom, že by se v současné době realizoval v některém z jiných měst či obcí.
Prospěšnost pro občany:	Výsledkem participativního rozpočtu "Měníme spolu Dvůr" jsou praktické změny ve veřejném prostoru, které si aktivně přejí a podporují sami obyvatelé města. Transparentní postup a městská podpora zajišťují, že vítězné nápady přejdou z papíru do reality. Přístup města spojuje občanskou aktivitu, správu veřejných financí a důraz na dlouhodobou udržitelnost. Aktivní zapojení veřejnosti od nápadu, hlasování až po realizaci je klíčem k dlouhodobému a smysluplnému rozvoji komunitního prostředí. Proces je plně transparentní – od zpracování návrhů, hlasování až po samotnou realizaci. "Participák do škol", což je specifická forma zaměřená na školní prostředí, má za cíl ukázat mladým, že se mohou i oni zapojit do dění a v tomto případě tak vylepšit prostředí své školy prostřednictvím participativního rozpočtu. Žáci se učí spolupracovat, plánovat, hospodařit s rozpočtem.
Zapojení veřejnosti:	Návrh do participativního rozpočtu může podat každý občan s trvalým bydlištěm ve městě starší 15 let. Vyplní jednoduchý formulář, kde popíše, co chce vylepšit, kde a proč, a přiloží orientační rozpočet (město případně pomůže s upřesněním návrhu). Maximální hodnota návrhu může být 500 tisíc Kč. Podané návrhy jsou poté posouzeny pracovní skupinou (pracovníci úřadu, městský architekt, zástupci Technických služeb města a Lesů města) z hlediska proveditelnosti a rozpočtového limitu. Schválené návrhy jsou veřejně prezentovány (např. web, sociální sítě, veřejné plochy). Navržené projekty prezentují také sami navrhovatelé v krátkých videospotech, které s nimi natočí město. Následuje online hlasování. Hlasovat může každý obyvatel města, který dosáhl věku 15 let. Hlasující přiděluje kladné i záporné body jednotlivým návrhům. Vítězné návrhy jsou poté zařazeny do rozpočtu města na další kalendářní rok, kdy probíhá realizace (ve spolupráci s navrhovatelem), kterou zajišťuje město.
Udržitelnost:	Vzhledem k nastavení harmonogramu dojde v roce 2026 k realizaci úspěšných projektů z letošního probíhajícího 5. ročníku participativního rozpočtu "Měníme spolu Dvůr". Zároveň na začátku roku 2026 proběhne diskuze k 6. ročníku a pravidlům. Projekty, které nezískaly dostatečnou podporu pro realizaci z participativního rozpočtu, jsou zařazeny do zásobníku projektů, a pokud jsou vyhodnoceny jako smysluplné, může je město realizovat mimo participativní rozpočet. Samozřejmě se souhlasem a s vědomím navrhovatele. Ředitelé školských zařízení zapojených do projektu "Participák do škol" již projevíli zájem o realizaci 3. ročníku, který by měl probíhat ve školním roce 2025/2026.

Financování:

1 mil. Kč z rozpočtu města na realizaci vítězných projektů participativního rozpočtu "Měníme spolu Dvůr" a 25 tisíc Kč/škola na realizaci vítězných projektů v rámci "Participáku do škol".